

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.2. Ambulabat Jesus in Galilæam: Assumpsit Dei filius naturam humanam cum timore, & pœnis illius quia sic gloriæ suæ, & honori nostro conueniebat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

dat super Christum Ser. de S. Ioan. Eu. Ioan. 1.

Ro. 4. 17.

perfectum proprietatis: *In principio erat verbum & verbum erat apud Deum*, Deinde descendit in terram illum hominem signans, humanis predictum proprietatibus: *Verbum caro factum est, & habitavit in nobis*. Die Veneris tanta monstravit illum divinae potentia: *Vi vocet ea quae non sunt, tanquam ea quae sunt*: Lazarum de monumento revocans, qui cum aures non haberet, iam enim in sepulchro computruerat illum tamen audivit, & vinus ac sanus de sepulchro progreditur: & ibidem ostendit illum sic in humanis infirmum, ut pleret, ingemiscat, & doloris prodar argumenta, sicut tunc diximus. Die Sabbati illum petendit, ut diuinum solem, & lucem aeternam, principium & fontem luminis, dicentemque: *Ego sum lux mundi*. Die Dominico hominem proponit Pharisaeorum insidias declinatem, ne ab eis lapidaretur: *Iesus autem abscondit se, & exiit de templo*. Hic ascendit, illum reprensivum ut Deum, sic humani cordis Dominum, ut de illo quodlibet faciat & pro libero voluntatis suae transferat illum in uterque beneplacito: nec non tantus ostenditur mortis Dominus, ut ipse sit qui horam eius disponat, & momentum, hodie descendit, indicans illum, sic hominem, ut timeat, caute se gerat, fugiat, sibi prospiciat, nec audeat in Iudaea demorari: *Quia quaerebant eum Iudaei interficere*. His nos mater Ecclesia disponit, quatenus intelligamus quid sentire debeamus de Christi morte eiusque tormentis; Ne tibi animum induxeris, quod quia Deus erat, summaque gloria, dolores non sentiret, & quia caeli erat fortitudo, carnis non patereur infirmitatem: quia spiritus in rubo manebat integrus, ut nec in minimo consumeret illas ignis: sed nec vllus fuit homo, qui grauius verbera cruciatus, & vulnera sentiret, sicut nullus fuit, qui corpus habuit melius formatum, & sicut diximus, ad verba sensibilius.

§. 2. *Ambulabat Iesus in Galileam: Assumpsit Dei filius naturam humanam cum timore, & panis illius quia sic gloria sua; & honori nostro comeniebat.*

¶ I. Hæretici docuerunt Christum non verè sensitisse pernam.

Incipit Sancta Mater Ecclesia Dominice celebrare passionem, ut Dominica præterita diximus, ad hoc, vult ut intelligamus, hanc veram fuisse & non tantum apparentem. Plures legimus in exordio Ecclesie fuisse hæreticos, docentes: quod Christus nullam penam verè pertulerit, nec timorem, dolorem, tristitiam, mortem.

Hieros. Bap. de Lanza, Tom. III.

temque toleraverit. **Primò**: Iudicabant illud impossibile: eo quod veram haberet in se diuinitatem, cui repugnat penam aliquam tolerare: quia in se totam includit gloria plenitudinem. Dixit Christus Samaritanæ: quod aquam haberet, ex qua si quis biberet, non sitiret in ætenuum: haberet etenim in pectore suo fontem perenniter profluentem: & enim qui hoc in se potiretur partem suam foret impossibile, quo significare voluit quod habens in se gloriae fontem, qui cunctis alijs eximit penas, in se illas ipse perpeti non poller.

Ratio 1.

Secundò: censebant indecentissimum fore Deo nostrae carnis subiaccere miseris, quas peccatum intulerat: quoniam & inter nos indecorum videtur vito nobiliori pati famem, sitire, trillari, plorare, fugere, comprehendi, flagellari, mori, suspendi: quanto magis debet hoc Deo censeri ignominiosum? qua ratione de eo credendum est, quod timeat, fugiat, & quaerat latibula si plinaria ut consistemus potestatae gaudeat ut verus Deus? insuper: & hoc maxime commune fuit Iudaeorum & gentilium contra Christianos argumentum: quo explodunt illos: quia hominem ut Deum adorabant de quo fatebantur ipsi, quod timore mortis ad latebras confugerit, quod captus fuerit, flagellis caesus, ad mortem Crucis damnatus: cui illum inimici affixerunt: hoc erat Iudaeorum scandalum, hæc erat stultitia gentilium obijcere, quod Christus, qui tales patiebatur cruciatus Deus esset.

Ratio 2.

Argumentum hoc ita prægnans aliquibus in prima Ecclesia esse videbatur: ut pro illius solutione responderim: Christus in realitate veritatis nullam passus est penam: sed nec habuit, nisi in apparentia tantum exteriori: ut autem hoc declararent, dixerunt: veram nostram non assumpsit carnem, nec ea talis erat, quam demonstrabat, sed apparens & phantastica, qualis ea est, in qua Angeli apparent: non enim est vera, sed ex aere composita: & quamuis comedere viderentur, sicut Angelus Raphael, hoc tantum in apparentia fiebat exteriori. Hanc Doctrinam, vel melius dixerim, errorem hunc commentus est hæreticus penè contemporaneus Apostolis vocabulo Marcio: hunc subsecutus est alius quidam Appelles, docens: Christi corpus ex vera carne non esse formatum, sed ex parte quadam coeli: quocirca in veritate esset impassibilis, & tantum passus apparenter.

II.

Quid huic ratio responderit.

Has opiniones refert antiquus Textull. ea etcum

ppp

III. Christo conueniens fuit ueram assumere carnem.

et enim intentio: e librum composuit: De Carne Christi, in quo ipse, & Doctores SS. in suis operibus, quæ conscripserunt, probant doctrinam hanc esse adeo execrabilem, ut totam euerterat fidem Catholicam; unde cuncti conantur ex animo probare in particulari carnem, quæ indutum erat uerbum, ut nostram fuisse ueram, & nedum Christo fuisse indecens cunctos in illa perferre dolores penalesque illi proprias, sed ex ratione decens & ualde conueniens. Comprehendit D. Thomas horum omnium doctrinam, & incommuni confirmat, qualiter illud fuerit Redemptioni nostræ conuenientissimum: &

IV. Lapsus humani generis fuit Deo iniuriosus.

non solum non indecorum Deo, sed eius potius honoris & gloriæ nostroque pro cætui congruentissimum. Humani generis naufragium in non modicam cessat diuini nominis iniuriam, & ipsius hominis delectus ineffabile. Primo: uergebat hoc in Dei contemptum: etenim diabolus nostram euentens naturam, hoc pretendebat: ut Dei consilium dirueret & propositum, Creauit Deus hominem ut esset uelut suum regnum, in quo & per quem honoraretur, & adoraretur, hoc illi diabolus eripuit, nostram sibi tyrannicè naturam subiciens, & efficiens ut ipse in mundo tanquam uerus Deus coleretur, & adoraretur: tantum ut princeps diceretur mundi, per quem, ut Dominus absolutus, ambulabat, & ut Deo non ueritus sit exprobrare: *Circum terram, & perambulauit eam*, uelut Rex in suo regno pompaticè incedens, & quasi gloratus quod hoc Deo regnum eripuisset. Patet fecit Deus hominem, ut uacuas illas palatij celestis sedes impletet, ex quibus diabolus cum angelis suis fuerat exturbatus; nec rationis consonum erat: ut illæ uacue remanerent.

lib 2, 7.

VI. Consiliū diaboli.

Conatur Satan hoc Dei propositum inuerrere, nostram peccato commaculatam naturam: nouerat enim uersipellis hæc quod naturam nostram peccato sordidam in illas Deus sedes minime reciperet: quia in illam supernam ciuitatem nihil intrat inquinatum: & ipsum Deus ob uinum superbiæ peccatum, inde expulerat, & in tartari profundum deiecerat, reuelauit illi Deus cunctisque Angelis, dum illos creauit, quod naturam assumpturus esset humanam: licet non eius rationem: ut aias diximus: diabolus rabidâ furens inuidâ tantum à Deo non ferens homini conferendum beneficium, sibi in naturâ inferiori, uoluit & hoc Dei decretum immutare: nam non ignorans quantum Deus diligat munditiam, quodque uellem non esset indurus peccato maculatam, studuit totam hanc scindere

VII. Naturam humanam commaculat.

naturam, conatus illam uerbum reddere indecoram, quæ Deus ueliretur, sed insuper oculis eius abominabilem, & execrandam: hoc egit Stratagem quod nominatissimus ille Turcarum Imperator in Amurathes: obtinebat Græci ciuitatem Nor rathis, uiogradum inter ceteras illi maximè gratam *Vide Pi. uel To 4. Me. Eccl. 24. c. 6. 32* & recreationis obiectum: illos eo delectare uoluit, ut hanc desererent, & execrarentur; quid agit? fontem habebat lymphidissimum; nouerat autem quod Græci perinatiter & inuolubiles hanc tuentur superstitionem, ne aquam biberent, in aquam ecessissent, uel uenientum fuisset animal mortuum. Canem apprehendit, illumque cotam eis fontem iecit: quo factum est ut ciuitatem illam haberent abominationi, itaque desererent: eam igitur ipse occupauit suoque subiecit imperio: Hæc mens erat diaboli (si Dico Bernar. credimus) canem mortuum peccati fontem inicientis humane nature, Deum obligare, ut nedum ex hac non biberet aqua, eam ut sibi incorporaret, sed insuper illam abominaretur & in omnia secula desereret. Itaque quasi glorabatur diabolus, agebatque triumphum: sibi persuadens quod cuncta Dei consilia, & decreta funditus euerteret.

VIII. Stratagem quod nominatissimus ille Turcarum Imperator in Amurathes: obtinebat Græci ciuitatem Nor rathis, uiogradum inter ceteras illi maximè gratam & recreationis obiectum: illos eo delectare uoluit, ut hanc desererent, & execrarentur; quid agit? fontem habebat lymphidissimum; nouerat autem quod Græci perinatiter & inuolubiles hanc tuentur superstitionem, ne aquam biberent, in aquam ecessissent, uel uenientum fuisset animal mortuum. Canem apprehendit, illumque cotam eis fontem iecit: quo factum est ut ciuitatem illam haberent abominationi, itaque desererent: eam igitur ipse occupauit suoque subiecit imperio: Hæc mens erat diaboli (si Dico Bernar. credimus) canem mortuum peccati fontem inicientis humane nature, Deum obligare, ut nedum ex hac non biberet aqua, eam ut sibi incorporaret, sed insuper illam abominaretur & in omnia secula desereret. Itaque quasi glorabatur diabolus, agebatque triumphum: sibi persuadens quod cuncta Dei consilia, & decreta funditus euerteret.

Secundo: fuit hoc opus hominis maximè iniuriosum & probrosum: etenim ille fuit, qui tanta fraudibus & mendacijs uretus miserabiliter est ab eo superatus, hic erat, qui de præclarissima lapsus erat dignitate, in qua Deus illum probroscerauerat, creaturis omnibus in hoc mundo uisibili ante superior, & iam ad uisibiliorum & turpissimorum animalium deiectionem: *Homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est uermibus & similibus factus est illis: qui prius templum erat Dei, & diuinæ domicilium habitations, frater Angelorum, ueterini possessor paradisi, & celestis heres, suam eodetecret naturam, ut stabulum esset bestiarum, affectum bestialium, appetituum irrationabilium Satanae subditus, mortis reus parum est temporalis, sed sempiternæ, unde cum iam homo peccasset, Deusque adesset, ut eum pro culpa corripere inobedientia aderat illi pertinax serpens: quasi de Deo & de homine triumphum manifestans.*

Cum igitur iactura hæc & damnum in Dei, hominisque uergeret iniuriam, & ignominiam: Ambo conoponebat ut ambo sibi de remedio consulere current. Poterat quidem Deus uenire solus, illudque sola ad hominis sua omnipotenti manu operari: sed congruum nis reparationis non erat medium: nec honori suo, nec hominis decori consultum, non honori suo: quandoquidem

(a) Caepp
a iurpo.
XI.
Similitu-
do.

doquidem modicum Deus referret inde, si dia-
bolum pari Marte debellaret: (a) etenim notissi-
mæ sunt infinitæ Dei vires diabolicis longè su-
periores: & exiguis inde Deo honor proluetur,
si pulicem vel muscam contereret, & crabronem
extremo digiti sui comprimeret; quod musca
tibi aduersaria te supplantet, te pulex prosternat,
te crabro deiciat, certe permagnus est, ad-
circo suos supplantaturus inimicos, non contra
illos egressus est propria potens essentia, sed
anulcis & crabronibus Pharaoni totique eius
regno bellum intulit, ipsque suos oppressit ad-
uersarios. Per manum mulieris caput abstrulit
Holofernis, totumque dissipauit exercituum
Assyriorum. Diuino expediens erat homini om-
nium maximè infirmum assumere medium,
quo diabolum supplantaret, & hæc nostra fuit
natura humana. Deinde vile sibi conquiret

XII.
Similitu-
do.

Deus nomen, si illo non interueniente manu a-
liena genus humanum repararetur, sicut & Du-
ci indecorum est, qui propugnaculum perdidit,
quod alius illo fortior idem reciperet, & illi
reddat iam recuperatum. Hoc eius honori ad-
scriberetur, si qui illud perdidit, illi conaretur
bellum inferre qui hoc sibi eripuit, illumque van-
ceret atque ex illo limbo cum dedecore elimi-
naret.

XIII.
Cur per
Angelos
non sumus
redempti

Hanc rationem assignant SS. Patres cur
Deus hominem noluerit per Angelos redimere:
etenim facile fuisset vel eorum minimo, totum
prostrernere Dign exercituum voluit enim myste-
rium hoc ad hominis peragere gloriam, sic ut ille,
cui victus fuerat, vinceret: & qui à demone
captus fuerat, in eum deus resurgeret, illum
ligaret, illum captiuaret. Ea mente decreuit ut
virentur patique gressu procederet Deus &
homo: cum enim iniuriam ambo & dedecus
retulissent, ut offensam hanc ambo repararent.
Offendit Deum diabolus per medium infirmita-
tis humanæ: hanc Deus assuinit infirmitatem,
qua vinceret demone & honorem suum re-
dintegraret, & ambo pariter contra ipsum pro-
deunt in arenam.

XIV.
Similitu-
do.

Valde frequens est ad lucrum copiosius à
mercatoribus intrari societatem, in qua quique
suas exponunt opes, & ambo simul adlaborant
hic aurum suum, argentum, & nummos expo-
nit alter vestes suas, facultates, & actiones, ex
quibus communis resultat quidam cumulus
quo negotiatur. Lucrum adeo grande compa-
randum est, quod infinitis captiuis redimendis
& regnis conquirendis celestibus sit sufficiens;
eo sine societatem ineunt Deus & homo, &

suas quisque exponit facultates.
Quid habet Deus: diuinitatem, gloriam, sa-
pientiam, fortitudinem, omnipotentiam, omne
bonum. Quid habet homo? humanitatem, in-
firmitatem, pauperitatem, mortalitatem, crucia-
tus; fiat ex his duabus facultatibus quædam vi-
& homi-
nis, & ponatur velut in arca vel cumulo diuini
suppositi in quo simul vniatur quiddam boni
Deus in sua possidet natura: & quiddam misere-
riarum, atque infirmitatum in sua homo possi-
det. Dixi in sua: ut intelligatur defectus nostri, humanæ
quos Dei filius assumpsit, & eleganter expo-
suit, D. Thomas & antea illo declarauerat XVII.
D. Damasc. Omnes illos assumpsit, qui huma-
nae sunt proprijs naturæ, velut eiusdem proprie-
tates: proinde peccatum non assumpsit: hoc pñt pecca-
et enim ex ipsa natura in se non procedit, sed ex tum nec
eo quod peruersa voluntas à demone concitata, moribus
illud voluerit committere: Hoc enim (audio D. 3 p. 9. 14.
Damascen.) non naturale est, nec ab opifice nobis a. 4.
inditum, sed ex diabolo respersum, in nostra libera D. Damasc.
potestate electionis, spontaneè constitutum, non vio- l. 1. 1. 104.
lencia nobis dominans. Nec similit: infirmitates fides 12.
assumpsit (ex doctrina Doctor Angelici) quas in fin. &
homo patitur, febrium, putulatum, podagra, l. 3. c. 20.
calculi, colica, lepra: illæ etenim naturam non
consequuntur humanam nec illi sunt in se pro-
pria: sed tantum secundum quod in hoc vel
in illo defectus est, ut in virtute temperantia, quan-
do homo concipitur, vel in calore naturali, vel
in humorum repugnantia, vel propter excessus
in comedendo, in bibendo, vel ex defectu scien-
tiæ regimini. Nullum eorum assumpsit defe-
ctuum: quia nec in eis potuit defectus esse
conceptione: quandoquidem operante spiritu
Sancti conceptus fuerit; nec in eius humoribus
inordinatio velut eiusdem opera compositis:
nec excessus in eis vel potuit quia in illis omni-
bus eadem semper fuit seruata moderatio. Om-
nes illos assumpsit defectus, qui naturam ipsam
in se consequuntur: assumpsit sitim, famem,
fatigationem, pœnas, dolores, timorem, tristi-
tiam, mortalitatem, & ipsam mortem: quas
omnes passiones ut notat D. Thom. D. Damasc.
vocat naturales & inderactabiles passiones: Na-
turales: quia consequuntur communiter totam na-
turam humanam: inderactabiles autem: quia
defectum scientiæ & gratiæ non important. Natu-
rales autem & innocentiæ passiones ea sunt. (Sic D.
Damascen.) quæ non in nostra potestate sit sunt, l. 3. c. 20.
quacumque ex condemnatione ob transgressionem
in humano ingressa sunt vitam: ut sunt fame,
sitis, pœna, labor, lacryma, gutta sanguinis, & ob

7 D)
XV.
Quæ sunt
Dei dona,
& homi-
nis.

XVI.
Quæ sunt
naturæ

XVII.
Christus
non assu-
misse

XVIII.
fides 12.

l. 1. 1. 104.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

l. 3. c. 20.

natura infirmitatem ab Angelis confortatio; & infirmitas. Itaque contulit Deus naturam suam divinam, & quicquid eam consequeretur: contulit & homo naturam suam humanam, & quicquid eam consequeretur, hoc est quod D. Ambrosius ait: *Peculum quod ex virtute divina & humana infirmitate factum est.* Perpende Christum (inquit D. Ambrosius) ea quae ipsius sunt invenies, & tua: tua est humana natura: eius est eam esse formatam obumbrante Spiritu S. virginem: tuum est, quod natus plorans, ipse est; quod de virgine matre nascitur: tuum est, quod reclinetur in praesepio, eius est quod gloriam illius cantent Angeli: tuum est, quod terram calcet, ipse est, quod per mare velut solam lateritium obambulet: tuum est quod famem sentiat, eius est, quod quinque millia fariet in deserto famescientium: tuum est, quod moriatur inter latrones medius, ipse est, quod inter personas vivat divinas: illum considera in deserto be-

D. AMBR.
Eub. 2. 10
Luc. in il.
Iud: facta
est multi-
tudo. Id. 3

Mat. 1. 13
Mat. 4. 12

stis conjuentem: *Et erat cum bestiis*: ait Evangelium. & quod eo conuolent Angeli illi seruitur: *Accesserunt Angeli & ministrabant ei: tuum est* (inquit S. Doctor.) *quod bestiis patitur, suum est quod ab Angelis praedicatur.* Ex his argumentum formant SS. Patres, quo confundant iniquitatem illorum haereticorum amentiam, & eorum omnium, qui dixerunt quod Dei filius veram non assumpserit carnem humanam, passibilem, mortalem, fami, labori, fatigationi, frigori, sitique expositam; etenim arguebant haec omnia tanta indigna esse maiestate: quodque proinde eius humanitas phantastica tantum fuisset, vel de caelesti quadam parte, vel aere composita.

XVIII.
Haereticis
de illu-
tione.

Vah haereticos proditores per quod enim Dei videmini velle honori consulere, per hoc ipsum illi derahitis, & omnino nostrum eueritis, non spectat ad Dei honorem fallere & mentiri, si vera non fuisset, sed phantastica eius humanitas: similiter & eius dolores non veti essent, sed ficti, falleret Deus & mentiretur. Similiter diuino derogabat honori partem quandam sumere caeli, in medium, quo diabolus superaret: hoc enim quid est longè præcellentissimum: sed eius consultum est honori, dum vicit diabolus infirmitate, paupertate, poenis atque cruciatibus. Non hæc fuisset illi summa gloria suis nos ditare diuitijs, nos sua gloriosos reddere gloria; nos sua fortes efficere fortitudine, sua vita nobis vitam largiri. Hæc autem suprema eius est gloria per mortem dare vitam, per paupertatem diuitias, per infirmitatem fortitu-

dinem, per lacrymas quietem, & per supremas iniurias ad supremam euehere gloriae coelique dignitatem.

Nec similiter nostro prospectum esset honori: etenim nisi nostram veram assumeret humanitatem, dolores nostros, & infirmitates: partem in hoc opere nullam haberemus: sed illud nobis traderetur perfectum. Hoc igitur est, quod diuino nostroque conuenit honori: ut vera sit diuinitas cum veris suis diuinis perfectis proprietatibus: & vera humanitas veris humanis suis constans proprietatibus: ut dicatur quod Deus supremum hoc per humanam infirmitatem mysterium operatur: similiter & homo, qui diuina fultus virtute hoc mysterium operatur. Gloria hæc nostra est, ut in isto opere præcellentissimo pateat id quod nostrum est, & si Deus hæc operatur, hoc operatur per illud quod ex nostra sumpsit natura. Hinc causa intelligitur ob quam Ecclesia, Apostoli, & Doctores Cer

tanto conentur studio illud declarare, & præcipue ut sic credatur explicitè. Quid tanti relet sit credere credere nostrae carnis euique miseriam cum diuinitate unonem? an credere non sufficit quod Deus me redemerit, & diabolica eripuerit seruituti, daemoneque profrauerit? nequaquam: etenim necessarium est, modum intelligere, ad diuinam nostramque gloriam: diuinam autem contemnit ille gloriam, qui nequaquam intelligit, quod opus hoc Deus per nostram operatus sit infirmitatem; nec minori nostram ludibrio gloriam exponit qui diffidet id, quod ex nostra confluit parte nostrum illud fuisset, per quod tantum impletum credimus esse mysterium. Itaque mea humanitate meis poenis doloribus meis, meaque morte, quæ sibi verbum assumpti redempti sumus, & captiuus fuit victulus quo diabolus.

Hinc D. Iohannes sese valde turbatum ostendit contra illos, qui hanc conabantur inficiari veritatem: *Omnis spiritus qui non confitetur Iesum Christum in carne uenisse, Antichristus est: & omnis spiritus qui dicit Christum, Antichristus est.* Ne mihi veram carnem humanam negaueris cum suis defectibus & miserijs in Christo; a loquente dicam Antichristum. Ne mihi Christum dissolueris: quicumque enim illum soluerit eum esse dicit Antichristum. Quid est Christus? area præclarissima, in qua viuunt duæ facultates & bona Dei scilicet & hominis: eo modo quo in contractu societatis, viuunt & huius & alterius facultates: ita ut operetur cum humana infirmitate Deus: cum diuina

8. 19
XIX.
Per hæc
veram no-
stram ra-
teram ho-
nori no-
stro con-
sulitur.

XX.
Cer hoc
explicitè
fit creden-

XXI.
Christus
solui non
potest.
1. Ioh. 4. 2.
2. Ioh. 7.

VIRTU

virtute operetur homo. Ne duas has dissoluas naturas: eris etenim Antichristus gloriæ Christi adversarius; & quia Christus Deus est & homo, per hoc Dei & hominis gloriâ aspernaris. Sic se Tertullianus fortiter opponit Marcion: ô hæretice: *Quid timentis mendacio Christum.* O quæ est hæc gloria nostra: quod si Deus me redimat, & diabolus vincat, melius subijcat pedibus: hoc sit meis armis, quibus redemptorem Deus operatus est: penis, infirmitatibus, doloribus, morte: illa verò mea sunt & quanto hæc patet evidentiùs, tantò Deus redditor gloriator qui talibus medijs tam eximium operatus est mysterium: & homo tantò honorabilior, ex cuius armamentario hæc ad suam victoriam arma sumpsit invidiosa.

Tertull.
L. de carne Christi
65.

XXII.
Cur David Saulis arma non sumpsit.
1. Reg. 17.
38.

XXIII.
Hoc Christo accedat.
modatur.

David in arenam descendenti contra Goliath obtulit Sauli arma sua, idque honoris & gloriæ cupidus: si tamque illis David indutus victor reuerteretur, huius gloriæ partem, & triumphi sibi Saul vendicaret: etenim diceret si David gigantem prostravit, mea fuerunt arma, quibus de illo triumphavit: ea de causa noluit Deus, ut illi quadarent, nec illis videretur, ut tota gloria Davidi ascriberetur, illique soli caneretur epinicion. Deceaturus Dei filius, cum infernali gigante, cum illum suis momento temporis posset armis invertere: noluit tamè: sed ad armamentarium humanæ naturæ recurrat, illa se vestit, illius armis præcinctus prælium aggreditur: quatenus per hoc & homo reddatur gloriosus habeatque partem in hoc divino triumpho: & sic de causa Deo laudes concinant cæli & cælestes: homini similiter laudes concinant: & per hoc maior sit diuinæ gloriæ celsitudo: cum enim victoria non possit armis adscribi cum sint ipsa infirmitas: tantò notior omnibus sit eius virtus & pectoris fortitudo. Itaque sicut, quatenus constaret, quam Deus ex sua parte in hoc nostræ redemptionis Sacramento poneret facultatem, necessarium fuit ut Christus opera patretur diuina: mortuos suscitaret, mundaret leprolos, super aquas incederet, se gloriosum ostenderet, qui huius vocis imperio maximam Principum deiecit potestatem; sic quatenus pateret, quid erant ad idem ex parte feæ confectet, opera erant necessaria in quibus humana claresceret infirmitas, fames, sitis, fatigatio, metus, anxietas, talia qualia nobis hodie proponit Evangelista: etenim illum videmus Galilæam petentem, & timore mortis perterritum, quam illi in Iudæa hostes machinabantur, latibula quæ huius.

§. 3. Assumens Dei filius timores nostros, & penas, illos Deificavit & sanctificavit in nostrum commodum: ut declarant D. Damasc. & Card. Caietan.

Non tantum Dei filius hos assumpsit defectus dolores, & penas nostras, nobis ad gloriam, sed insuper nobis ad utilitatem ineffabilem: cum enim defectus illos assumpsit, illos altius euexit: ita ut illi, qui erant, & nobis infirmi sunt, in nostræ supplicium inobedientiz: per gratiam illius instrumenta forent & gloriæ nostræ, ac beatitudinis merita; adeo efficaciter, Omnia cum ita sit, quod illa omnia quæcumque sunt opera per simul iuncta, quæ aliquis millionibus amotura se non pateretur, ausim dicere tota æternitate, non sunt compensent per se vel vatum gloriæ atomum mereri, signa vane nec pro minimo totius mundi peccato satisfacere: atque: modo vel minimum eorum per gratiam Christi, & ex diuino participans esse, ad quod euexit, vel momento temporis toleratum: potest ex rigore iustitiæ totam cæli mereri beatitudinem omnia bona, Deique diuitias, quæ plura: & ipsum Deum. Hinc patet tibi quod Apostolus Paulus primo assereret, de omnibus loquendo penis, doloribus & tormentis, quæ passi sunt & pati possunt mortales: quod numerum: *Non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam qua reuelabitur in nobis.* Compone cumulum (inquit D. August. in quem consistant Cruces D. Petri, & D. Andr. raticulæ D. Laurentij & D. Vincent. rotæ rouaculis instructæ D. Catharinæ flagella plumbata, scutica, scorpiones, leones, tigrides, olla plumbo oleoque feruente, quæ cuncta legimus in SS. Martyrum passionibus. His adiunge ieiunia, & vigiliæ, anachoritarum disciplinas, & cruciatus, quibus Monachi carnem suam atterebant: hæc omnia per se sumpta, noueris: *Quæ non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam.*

Probatur ex D. Paulo. Rom. 8. 18.

Deinde considerabis illud Apostoli Pauli: *Quod 2. Cor. 4. momentaneum hoc est leue tribulationis nostræ sit 17. pro modum in sublimitate æternam gloriæ pondus operatur in nobis.* Vel vna pectoris tonsio, vnum Pane ieiunium, vna corporis castigatio operatur ac nostræ meretur totum illud pondus, quod cœlestis verbo gloriæ appendit magnitudo: Vnde hoc illi sumptum, ex eo quod Dei filius, has assumens penas, illos Deificauit esse contulerit diuinum, in quantum erant actio: tæ sicut aas vel passiones diuini verbi, illisque nostram & sancti operantur.

Pppp 3

